

כאיל תערוג

פנינים על פרשיות השבוע וליקוטי ענינא דיומא
מרבן של ישראל מרן הגרא"ל שטיינמן שליט"א

בס"ד | גליון 222 | שנה ד' | פרשת נצבים וילך | שנת תשע"ז

פניני הפרשה

ועד כדי כך רואים שבזמן שמשה רבינו כתב ס"ת ונתן לשבט לוי באו כל השבטים וטענו שגם הם רוצים ולמה רק שבט לוי. וכתב ס"ת לכל השבטים לכל שבט ושבת ס"ת. ועכ"פ רואים שיש ענין שיהי' ס"ת לציבור.

ומצד שני יש עוד דבר, הרי הקב"ה נתן למשה רבינו את עשרת הדברות חקוק בשני לוחות אבנים, וזה כבר לא כתוב שמחויבים לעשות. א' מפני שלא שייך שכל אחד יעשה לחות אבנים בעצם המצוה לא נאמרה רק לציבור שיהי' להם לחות אבנים וכן שס"ת שייך גם ביחיד כי זה כתיבה וזה יכול כל אחד לכתוב. אבל לוחות שהיו כתובים באצבע אלקים "חרות על הלחות", והיינו שהי' חקוק בלחות, וזה אי אפשר לבן אדם לעשות. ועוד יותר שהרי מ"מ וסמ"ך שבלחות "בנס" היו עומדים וזה דבר שלא שייך כלל שכן אדם יעשה ולכן זה לא שייך ביחיד. אבל בציבור הי' גם דבר כזה, שהי' לוחות. והלוחות האלה היו במשכן ובבהמ"ק כל זמן בית ראשון, ובבית שני נחסרו.

ומצינו בחז"ל (ברכות ה, ב) שאומרים כי זקן ששכח תלמודו צריך לנהוג בו כבוד מפני שלחות ושברי לחות מונחין בארון. ומה היו השברי לחות, משמע שאע"פ שכבר נשברו, בכל זאת חקיקה אי אפשר שתתבטל כי אמנם כתיבה כמו אם ח"ו נשרף ס"ת לא נשאר אותיות, אבל חקיקה של הלחות תמיד נשאר. וזה צריך ג"כ להישאר בכלל ישראל שיהי' חקוק על הלב שלהם הלוחות, ומי מנצל את זה בעיקר, חזק! אלו התלמידי חכמים שחקוק על הלב שלהם את התורה. ולכן אומרים חז"ל שאפי' שכח תלמודו מחמת אונסו צריך לנהוג בו כבוד, מפני שהחקיקה הזאת צריכה להישאר לעולם ועד. וממילא אפי' אם ח"ו שכח תלמודו מ"מ הוא כמו שברי לחות. שנשאר עדיין חקוק בלב שלו. יוצא שכן אדם צריך לדעת שכמו שיש מצוה לכתוב ס"ת יש גם מצוה שתהי' התורה חקוקה על לבו. וזה ע"י קיום המצות. וע"י לימוד התורה. ולא יוצאים ידי חובה במה שכתובים ס"ת, אף שזה בודאי מצוה גדולה. בכל זאת חוץ מזה רואים מחז"ל שכל יהודי צריך להיות בבחינת "וקן" שחקוק על הלב שלו התורה, עד שאפי' אם ח"ו הגיע מצב שהם לא ראוים כ"כ משום איזה אונס אבל הקדושה נשאת כי לוחות ושברי לוחות מונחין בארון. החקיקה הזאת לא תתבטל!

וזה צריך כל אחד ללמוד מזה שהקב"ה נתן לנו את הלוחות חקוקים, כדי ללמד אותנו שצריך להיות חקוק על כל לבו של כל יהודי והיינו שצריך להיות ת"ח גדול שחקוק על לבו את כל התורה ואף שבלוחות הי' רק עשרת הדברות כבר כתוב בספרים שבעשרת הדברות כלול כל התורה כולה וכן לומדים מהלוחות שכל יהודי צריך להיות חקוק על לבו כל התורה כולה. וזה צריך להמשיך לא רק מה שמכניסים ס"ת אלא כל אחד צריך לדאוג להכניס בלב שלו כל התורה כולה וכל אחד ישתדל בכל הכח שלו ללמוד וללמד לשמור ולעשות כי לא מספיק ללמוד אלא צריך גם לקיים. והקב"ה יעזור שכל אחד מאתנו ישתדל בזה לעשות שיהי' חרות על לבו כל התורה כולה.

בקשת רחמים

הנה בימי הרחמים והסליחות שאנו מתפללים אל תשליכנו מלפניך ורוח קדשך אל תקח ממנו, וביאר גדולי מרן הגאון ר' ברוך בער זצ"ל הדכונה ברוח קדשך, שזה הולך על גדולי הדור שרוח קדשו של הקב"ה שורה עליהם, וע"ז מתפללים שלא יקח מעמנו גדולי ישראל.

גישא לבנו בתפילה ובתחינה לבורא עולם שיאריך שנותיו של מרן רשכבה"ג **רבנו אהרן יהודה ליב בן גיטל פיגא שליט"א** בבריאות גופא ונהורא מעליא, ונזכה לראות בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

ונביא כאן א' ממכתבי רבנו שליט"א בשנים עברו לקרובי משפחתו לרגל השנה החדשה:

לקראת השנה החדשה הממששת ובהה הנהגו בזה לאחל לכם כתיבה וחתימה טובה בספרן של צדיקים גמורים, לאלתר לחיים טובים ולשלום. יה"ר שיהי' סוף וקץ לצרות עמנו, תחילה וראש לפדיון נפשנו, ונזכה לראות וליראות בשלש פעמי רגלינו בשמחה ובששון עת ירחם ה' עמו וישבו בנים לגבולם.

א.ל שטיינמן ומשפ'

גליונות ר"ה יו"כ סוכות ובראשית

ניתן יהיה להשיג
רק דרך קובצי הגליונות
או לקבל בדואר במחיר סמלי ע"י
מערכת פרינט מיל בטלפון מספר
03-6888823 הרשומה שלנו היא 616

הגליון נתרם לזכות

יחיאל בן חוה. הניה בת ברכה. יפה
דבורה בת הניה. אשר בן הניה.
שירה בת הניה
להצלחה בכל העניינים בנחת
ובבריאות, לשנה טובה ומתוקה
ולכתיבה וחתימה טובה

חטא שוגג

ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקלו ככל אשר אנכי מצוך היום אתה ובניך
בכל לבבך ובכל נפשך. (נצבים ל, ב)

שח הגרא"י קוק שליט"א: עיין רמב"ם הלכות שגגות פ"ב ה"י ורמב"ן בשער הגמול שחטאו של השוגג הוא שהיה צריך לבדוק טוב יותר את מעשיו ואז לא היה נכשל, וכמו שהשיב רבנו ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן שליט"א לשואל ששאל מה אשם השוגג ואמר לו קורים בעולם הרבה מקרים שאנשים נותנים בטעות לשני סכום כסף לא מדויק לפעמים יותר מן המגיע לו ולפעמים פחות מן המגיע לו.

מבדיקה שעשו בעולם הוכיחה כי מצויים יותר אנשים הטועים לזכותם מאשר אנשים הטועים לחובתם.

ורואים כי למרות שהדבר נעשה בחוסר מחשבה, אבל דבר שלחובתו שבעומק לבו אינו חפץ בו הוא מגיע פחות לטעויות מאשר בדבר שלזכותו שבעומק הלב הוא חפץ בו וירא שמים לא יטעה גם בדברים שהם לזכותו כי חושש מאוד מאיסור גזל.

הרמב"ם (הל' תשובה פ"ו ה"ד) כתב אמרו חכמים מקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורין יכולין לעמוד בו כלומר מעלתן גדולה ממעלת אלו שלא חטאו מעולם מפני שהן כובשים יצרים יותר מהם. העירו דבסוכה (נ"ב א) אמרינן כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו, וא"כ היצר של הצדיקים יותר גדול. ונראה שאין זה סתירה, דהכונה שאצל צדיקים זה כמו נסיון של אחרים על דברים קטנים, אבל מ"מ הצדיקים לא צריכים לכופ את יצרים כבעלי תשובה.

בקידושין (ל"ט ב') איתא דהמצוות השנויות בפ"ק דפאה שאדם אוכל פירותיהן בעוה"ז וכו', אם הי' שקול מחצה עונות ומחצה זכויות ויש לו אחד ממצות אלו זה מכריע אותו לכף זכות.

נסתפקו למאי דאמרינן (שם מ' א' בסוף העמוד) דעון חילול השם מכריע לחובה, מה יהא כשיש לאחד זכות מצוה מהמצוות האלו שמכריעים לכף זכות, ומצד שני יש לו חטא של חילול השם שמכריע לחובה, מה יכריע.

ויתכן שחילול ה' יכריע, כיון שזה חטא חמור מאוד, וכמ"כ רבינו יונה בשערי תשובה (ש"ג מ"ה) וחלול השם ענשו למעלה מכל העברות וכו', והחפץ חיים זצ"ל התייחס לעיון זה כדבר החמור ביותר. (אילת השחר קידושין לט, ב)

מה דאיתא בקידושין (ל"ט ב') ישב ולא עבר עבירה נותנים לו שכר כעושה מצוה (כשבא דבר עבירה לידו ונמנע) יל"ע אם הכונה שיש לו רק שכר כעושה מצוה, או שנחשב שעשה מצוה, ונ"מ כששוקלין הזכויות והחובות של אדם זה, אם עבירות אלו שנמנע מעשייתן יכנסו למנין זכויותיו. ובמה שאמרו נותנים לו שכר כעושה מצוה, יל"ע כמו על איזה מצוה יקבל שכר, ואולי יקבל שכר כמו אילו הי' מצוה לעשות העבירה שלא עבר. (שם)

הרמב"ם (הל' תשובה פ"א ה"א) כתב דעל כל עבירה כשעושים תשובה ושבים חייבים להתודות וכו', והנה בשבת לא מתודים על חטא, וכן במוצ"ש עד חצות (מובא בשערי תשובה או"ח סי' ש') והרי רוצה לחזור בתשובה וכו' אין זה כפיקוח נפש, וע"כ שיש דרגת תשובה גם בלי ידידי וזה הרי אפשר גם בשבת.

ביומא (פ"ו א') אמרינן כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו מ"ט כדי שלא יהא הוא בגיהנם ותלמידיו בגן עדן וכו' וכל המחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה שלא יהא בגן עדן ותלמידיו בגיהנם וכו'. צריך להבין מה בכך שיהא חילוק בינו לתלמידיו, דאם חוטא צריך להיענש ואם עושה תשובה למה לא יהא בגן עדן.

באבן שלמה (פ"א אות ב') כתב עיקר חיות האדם הוא להתחזק תמיד בשבירת המדות ואם לאו למה לו חיים.

וצ"ב דאע"פ שזה דבר גדול, מ"מ אם מקיים תורה ומצוות, למה אם לא מתחזק בשבירת המדות למה לו חיים.

שיחת רבנו שליט"א בהכנסת ס"ת לביהכ"נ חניכי הישיבות בסנהדריה המורחבת אור לכ"ח אב תשס"ב

ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם למען תהיה לי השירה הזאת לעד בבני ישראל. (ולך לא יט)

הכנסת ספר תורה ידוע בכל תפוצות ישראל בכל הדורות איזה שמחה שהי' בשעת הכנסת ס"ת. ובאמת כל יהודי הרי מחוייב לכתוב ס"ת, ובכל זאת מצינו שיש ג"כ ענין שיהי' לציבור ס"ת. חוץ ממה שיש חיוב לכל יחיד.

הכנה ליום הדין - עצות לזכות בדין

נביא כאן כמה עצות לזכות בדין משיחותיו של מרן רבנו שליט"א. וראה קונטרס מזקנים אתבונן עניני אלול באריכות.

שבירת המדות

במסכת ר"ה ט"ז א' איתא אמר רבי אבהו למה תוקעין בשופר של איל?

אמר הקב"ה תקעו לפני בשופר של איל כדי שאזכור לכם עקידת יצחק בן אברהם, ומעלה אני עליכם כאילו עקדתם עצמכם לפני ותקיעת שופר שהוא להזכיר זכות אבות.

צריך לחיות בבחינת כפופין וכל הענין דכפופין שבר"ה אדם צריך להגיע לדרגת כפופין או גם השופר צריך להיות כפוף כדי לרמוז לאדם מה רוצים ממנו, דהא זה לא מצד השופר לעצמו דמאי נ"מ מצד המצווה אם זה כפוף או לא, אלא המכוון בשביל שהאדם יהא כפוף ולזה מרמזין לו לתקוע כשופר כפוף כיון שזה בא לתפילה ורחמים מוכרחים להתכופף אמנם לעמוד בפנים כפופות עדיין לא מספיק האדם יכול לעמוד כפוף לארץ ולהישאר כעל גאווה וכשאר מידותיו הרעים, אלא המכוון שהאדם יהא בבחינה של פניו כבושין בארץ דכמו שצורת השופר צריך להראות על גוף האנשים כך הגוף צריך להראות על כל מהות האנשים להיות כפוף נמצא דחוץ ממה שצריך להרבות בתשובה תפילה וצדקה צריך כזה גדר שהאדם מרגיש שעבד על מידותיו ששברם וזה גדר של עקידה.

ולכן ארז"ל מעלה אני עליכם כאילו עקדתם עצמכם לפני וכלא כלום לא יתכן להיות שנחשב כאילו עקדתם עצמכם לפני אלא רק ע"י שהקב"ה מחשיב כן כמידת החסד לאדם המכניע את עצמו ועובד על מידותיו להתגבר להיות כייף הוא יכול להגיע לבחינה של עקדתם עצמכם לפני אבל בלי זה כנראה שהסכנה נוראה דאע"פ שעשה תשובה על חטאיו אבל אם לא מגיע למדרגת כייף מי יודע, וזה מעין עקידה לשבור מידות רעות שיש באדם דאין אדם שיש לו רק מידות טובות וכשואדם יהא כבחינת עקדתם אפשר לזכות ליום הדין דכל עניני המידות שמוגיש שצריך תיקון והוא שורם זה קשה כמות. וכמו שרואים אדם שצריך לבקש מחילה מאדם זה קשה כקריעת ים סוף אם סתם עשה לו דבר הוא מבקש מחילה אבל אם באמת עשה לו רע זה מאד קשה לבקש וכן בעוד ענינים שקשה לפרט ואומרים בשם הגר"ם זצ"ל דיותר קל לדעת את הש"ס מאשר לתקן איוז מידה, צריך לעבוד על זה כל החיים ובזה כמה דכייף איניש עדיף טפי ומצוה לתקוע בשופר של איל בשביל לזכור את עקידת יצחק ומעלה אני עליכם כאילו עקדתם וזה עושים ע"י כייף והקב"ה יעזור לכל אחד שיוכה (ספר ימלא פי תהלתך אלול מתוך שיחה מעלה אני עליכם כאילו עקדתם עצמכם לפני)

מעביר על מידותיו

אחת מהעצות לזכות בדין מה דמצינו בגמ' במסכת ר"ה דף י"ז ע"א דרב הונא בריה דרב יהושע נחלש ונטה למות ונכנס רב פפא לבקרו ואמר שיכינו לו תרכיכו ואח"כ עמד מחליו ואמר דבאמת ב"ד של מעלה עליו מיתה אבל הקב"ה אמר דכיון שהוא מעביר על מידותיו יעבירו לו על פשעיו דכל המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו והנה אפשר לתאר מה נחשב חטא אצל אמורא קדוש זה? אבל מ"מ לפי מדרגתו הגדולה היה נחשב לו לחטא.

אמנם צ"ב דממ"נ אם עשה תשובה למה ניצל רק בזכות שהיה מעביר על מידותיו? ואם לא עשה מספיק תשובה מה מועיל דהעביר על מידותיו? וי"ל ולהגיע לדרגת תשובה כזאת שהחטא ימוחק לגמרי ולא ישאר רושם שום כתם צריך דרגת תשובה גדולה מאד ועד אז צריך לזכות נוספת וצדיק כזה שהיה תביעה שהגיע לעונש מיתה ניצל רק בתוספת זכות זו משום שהיה מעביר על מידותיו. והנה אנו עומדים יום לפני יוה"כ"פ ובאמת קשה לדבר לבני תורה הרבים אבל לב יודע מרת נששו לך ה' הצדקה ולנו בושתי הפנים איך אפשר להכנס ליום הדין כדלים וכרשים נתחזק בלימוד התורה שזה כולל הכל בזיכוי הרבים ובמעביר על מידותיו שזה גם עצה להתמסר לתורה דהעמידה על המידות מפריע דלזכות לתורה צריך לעבוד על המידות

ובבל שיותר מתגברים אפשר לזכות יותר לתורה ואז יותר מאושרים בין ברוחניות ובין בגשמיות והקב"ה יעזור שכל אחד מאתנו יתחזק בתורה תפילה ומידות טובות וכל כלל ישראל יזכו לכתיבה וחתימה טובה. (ספר ימלא פי תהלתך אלול מתוך שיחה זיכוי הרבים מונע מחטא ומסייע לתשובה).

הנהגת חסד מיוחדת במשפט הציבור

במסכת ע"ז דף ד' ע"כ אמרינן א"ר יוסף לא ליציל אינש צלותא דמוספי בתלת שעי קמייתא דינמא בשעת חרון בינמא קמא דריש שתא דילמא כיון דמפקיד דינא דלמא מעייני בעובדיה ודחפו ליה מידח' אי הכי דציבור נמי דציבור נפישא זכותיה אי הכי דיחיד דצפרא נמי לא כיון דאיכא ציבורא דקא מצלו לא קא מדיח'.

וצ"ב הרי דנים כל יחיד בפני עצמו ומה מועיל שמתפלל עם הציבור ועוד דדין זה נאמר לכל אדם ולא דוקא אם הוא חוטא והציבור אינם חוטאים וא"כ מה מועיל הציבור הרי יתכן דבציבור יש חטאים יותר גדולים ממה שיש לו' אלא משמע שהנמצא בציבור הקב"ה מתנהג כחסד גדול דכשנב כל יחיד מהציבור הוא מסתכל על הצד הטוב והזכות שבציבור ולא לצד החובה. אבל המתפלל מוסף דר"ה ביחיד נמצא בסכנה גדולה שידחווה וכדפרש"י דבמוסף דר"ה מתוך שהוא מתפלל מלכיות זכרונות שופרות מפקד דינא טפי, דכשמעיינים בעומק הדין זה סכנה והדברים הטובים שצריכים להביא טובה יכולים להיות סיבה שיעיינו יותר בדינו, דאע"פ שהקב"ה יודע הכל מ"מ הרבה פעמים אינו נכנס לדון בכל העומק לפי שאם ידון בכל העומק מי יצדק לפניו בדין ובציבור הקב"ה מיקל ולכן לא יתפלל ביחיד.

ועכ"פ צ"ב דגמג' זו רואים טובה להיות נידון עם הציבור והנה אם צריכים להיות בציבור הרי פשוט דכשביל להיות בציבור אי אפשר להיות אדם שמעשיו סותרים זכות הציבור אלא צריך לעשות מעשים לתועלתם וככל דבר צריכים לחשוב שמא ח"ו גורמים מכשול לרכים א"כ כל עבירה שאדם עושה ויכולים ללמוד ממנו הוא בגדר מחטאי הרבים וצריכים להתכונן כזה שהרי נמצאים בין אנשים ובכל דבר ובפרט כדיבורי לה"ר נדברים בטלים וזולזול כתפילה נחשב מחטאי הרבים וכמו האוכל בלי לברך ולא כתוב שאוכל בפני אלפי אנשם, אלא אפילו יושב בביתו ואוכל בלי ברכה, וכרגיל אנשים יודעים שלא מברך כבר נחשב למחטאי הרבים, א"כ כשואדם עושה עבירה חוץ מעצם העבירה אם הוא נמצא במקום שיכול לצאת ממעשיו איזה קלקול יש גם חשבון של מחטאי הרבים וח"ו המכשיל ציבור אינו יכול להנצל בזכות הציבור דמה שאמרו דציבור נפש זכותי בזכות זו יכול להשתמש רק מי שאינו מכשיל הרבים, וכל אחד צריך להתבונן ולראות אם עשה דברים בציבור שלא כהוגן הדמולזל בת"ת תפילה ובשאר דברים משפיע על אחרים וחוץ מחטא דמכשיל הרבים הוא מפסיד זכות הרבים ובשאר זכות הרבים מפסידים החסד המיוחד שיש לנידון עם הציבור, ובלי חסד מי יזכה לפניו ויהיה יחידיו הוא להתחזק ויהא לתועלתו וגם יזכה להיות מזכה הרבים וכפי כמה שיהא יותר מזכה הרבים יש יותר סיכויים הדגורם זכות לציבור מגיעו זכות הציבור דיש לו חלק בזה.

והלומד בהתמדה בודאי משפיע על אחרים ובשרבים לומדים בהתמדה ממילא זה משפיע רוח תורה ושקידה ויראת שמים והבא לתפילה ומתפלל בראוי משפיע על אחרים, ואם ח"ו להיפך מי יודע והסכנה גדולה והנה אנו כבר עומדים סמוך לר"ה ולביאור הכוכבי אור הרי מקדימים לדון את הבא תחילה ומי יודע היכן אנו עומדים וצריכים להתחזק בכל הענינים הרוחניים ובכל שמתחזקים חוץ מעצם המצוה כשמעיינים בדינו רואים שרוננו להיות עבד ה' ולהתקרב אליו יש לו גם זכויות הציבור במדה מרובה והקב"ה יעזור שנתחזק בתורה תפילה גמ"ה ומידות שהם עמודי העולם ויהא שייכות לזכות הציבור ונזכה כולנו לכתיבה וחתימה טובה. (ספר ימלא פי תהלתך ח"ג מתוך שיחה הנהגת חסד מיוחדת במשפט).

זכות הציבור

במסכת ע"ז דף ד' ע"ב אמרינן: א"ר יוסף לא ליציל איניש צלותא דמוספי בתלת שעי קמייתא

דינמא קמא דריש שתא ביחיד דלמא כיון דמפקיד דינא דלמא מעייני בעובדיה ודחפו ליה מידח'. דהיינו שלא יתפלל אדם בשלש שעות ראשונות של היום דאולי יעיינו במעשיו וידחפוהו, ואע"פ דבבא"ה מעיינים במעשיו דיש השגחה להסתכל על מעשיו שעשה במשך השנה אעפ"כ לא דנים כ"כ בתוקף ועומק הדין, אבל אם יתפלל ביחידות יעיינו יותר עמוק במעשיו.

והגמ' מקשה אי הכי דציבור נמי? ומתמצת הגמ' דציבור נפישא זכותיה. והגמ' מקשה אי הכי דיחיד דצפרא נמי לא שגם לא יתפלל תפילת שחרית ב' שעות ראשונות, ומתמצת הגמ' כיון דאיכא צבורא דקא מצלו שחרית בכל מקומות לא קא מדחי ורש"י מפרש דמוספי כל השנה הן שבח וסיפורי מעשה אבל מוסף ראש השנה מתנהן שהוא מתפלל מלכיות זכרונות שופרות מפקד דינא טפי ואל יפרוש אדם עצמו מן הציבור. הרי רואים דבר נורא דהנה רצון ה' שיאמרו מלכיות זכרונות ושופרות וחז"ל קבעום לחובה, והגמ' מדברת גם על המתפלל ומשים לב לתפילתו ומכוון בה ומשתדל בכל כוחותיו לקיים שתמליכוני עליכם, ואעפ"כ דוקא באמירת דברים אלו יש סכנה דידחווה ומה זה גרוע ממוספי כל השנה שהם שבח, והרי מסברה היו מבינים דאדרבה יש בזה מעלה שהאדם להקב"ה ומתקרב באמירת מלכיות זכרונות ושופרות, אבל בגמ' כתוב להיפך דאז גדלה הסכנה שיעיינו במעשיו, וגם אצל צדיק כיון שאינו צדיק אשר יעשה טוב ולא יחטא אם ידונו ויעיינו במעשיו בכל העמקות יהא נורא וידחווה ח"ו.

והנה בעיקר דברי הגמ' דאמרו דלמא מעייני בעובדיה, צ"ב למה אמר דלמא הרי בודאי כולם נידונים על מעשיהם? אלא הביאור דבאמת הכל גלוי לפניו ית' וכתוב היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם אלא דמצד הדין צריך להיות דבל מעשה ידונו בעמקות הגדולה ביותר, אבל יש הנהגה במידת הרחמים שלא לדון בעמקות גדולה אע"פ שהעמקות גלויה לפניו ית' והנהגת המשפט היא דבציבור דנפיש זכותיה לא מעיינים כ"כ בעומק אע"פ שהקב"ה צופה נסתרות ביום דן משא"ב אם ידונו אותו כשמתפלל ביחידות, והנה חז"ל נתנו עצה לזה שיתפללו בציבור או בזמן שהציבור מתפללים.

וצ"ב במה עדיף הציבור? הרי לא מדובר דוקא כשאנשי הציבור יותר צדיקים ממנו, אלא ע"כ דיש חסד מיוחד בזמן שהקב"ה דן את האדם הנמצא בציבור מבחינת החשבון לדינו הפרטי של כל אדם רק את זכויות הציבור שסייעו לו ולא את חובות הציבור ולכן כשמתפלל בציבור לא יעיינו על מעשיו כ"כ בעומק וזוכה להנהגת רחמים מיוחדת.

והנה הרוצה להשתמש בזכויות הציבור לא יתכן שיחה הוא גורם להיפך מזכויות, ולכל הפחות צריך לראות שלא להזיק את הציבור, ובודאי עדיף אם יזכה את הציבור הדגורם למעט זכויות הציבור איך יסתייע ע"י זכויות הציבור, א"כ למי שיש לחשוש בו דמויק הציבור לא יועיל עצה זו ואם מעיינים במעשיו זה חמור וא"כ צריכים להתבונן דחוץ מהחשבון הפרטי הרי כל אחד במקום שנמצא יכול להיות מזכה הציבור ויכול להיות להיפך ח"ו דמעשיו משפיעים על סביבתו ואם מתחזק בלימוד ובתפילה מעשיו משפיעים לטובה על סביבותיו, ואם להיפך ח"ו משפיעים לרעה וא"כ זה מהדברים העיקריים שצריכים להטיל כובד המשקל לתקנם לראות שח"ו לא יצא מחמתו מכשול לציבור דאז א"א להשתמש בזכויותיהם, ובגמ' משמע דאז המצב דדוחים אותו ח"ו ובפרט הנמצאים בשיבה יראו בכל מעשיהם שלא ישפיעו רעה על אחרים והמתרפה בת"ת ובתפילה ובכל עניני רוחניות מרפה אחרים והמתחזק מחוק את האחרים.

והנה הדברים ידועים אבל בכל זאת ככל שמתרחקים הדורות אימת הדין נחלשת מאד, והרי אפילו כשמקיימים מצוות ומוע"ל רואים בחז"ל שאם מעיינים בדינו יש מה לפחד, וכמו שאומרים "לגולה עמקות בדין להוגה דעות בדין" וגם אם לא ידונו בעמקות הכי גדולה מי יודע אם אפשר לזכות ומוכרחים לרחמים ולזכויות הציבור. (ספר ימלא פי תהלתך אלול מתוך שיחה אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו) [וע"ע בס' הנ"ל מה שסידר את הדברים].

נתבלבל הש"ץ | סיפר א' לרבנו שהש"ץ במעריב התבלבל והתחיל ברוך אתה וכו' ושכח לומר ברכו. ואמר רבנו שבכה"ג א' מן הציבור יכול לומר ברכו, אבל להש"ץ אסור כיון שהתחיל בברכה. וסיפר המספר שלמעשה עצר הש"ץ ואמר ברכו. והוסיף המספר שהש"ץ היה תלמיד חכם. ואמר רבנו קורה שמתבלבלים.

זמן תפילת מעריב | בדרך כלל נוהג רבנו להתפלל מעריב כ-45 דקות אחרי השקיעה, ופ"א הורה בתענית ציבור שאחרי 35 דקות אפשר כבר להתפלל. ואמר רבנו דהרי החזון איש התיר למול בשבת היכא נדולד 35 דק' אחרי השקיעה, וכ"ש שמועיל לענין זה.

ברכה על ק"ש שעל המטה | תוס' בחולין (ק"ה א' ד"ה מים ראשונים) כתבו ובהלכות גדולות פירש דראשונים שהם מצוה משום סרך תרומה טעונים ברכה, אבל אחרונים שהם לצורך אדם משום מלח סודמית אין טעונים ברכה, ומכאן כתב רבינו יהודה בפי' במה מדליקין בתוספת' שאין לברך על קריאת שמע שלפני מטתו אשר קדשנו במצותיו וצונו לקרות שמע עכ"ל.

העירו וכי לולא סברא זו היו מברכים על ק"ש שעל המטה, הרי בברכות (ה' א') איתא דאם ת"ח הוא אין צריך לומר ק"ש, ומשמע שאין זה חיוב גמור.

וי"ל דכיון דאיתא שם אביי אמר אף ת"ח צ"ל פסוק אחד דרחמים כגון בידך אפקיד רוחי, גם משום זה ה' מקום להצריך לברך.

שיעור במוציא שבת | אמר רבנו, הנה בפרקי דר"א פרק מ"ו איתא רבי יהושע בן קרחה אומר ארבעים יום עשה משה בהר קורא מקרא ביום ושונה במשנה בלילה ומכאן למוד תורה שבתכא ר' ביום אבל איסור אין. [עיי' שער הציון סימן רל"ח ס"א א'].

והמהר"ל זצ"ל ה' אומר שיעור בפרשת השבוע במוצ"ש, ויתכן דכשלומים בעיני להבין המקראות הרי זה כלימוד תורה שבע"פ. (אילת השחר משפטים כה, יח) וסיפר רבנו שהמהר"ל גם בריסק היה למד פרשת שבוע במוצ"ש.

תהלים בלילה | נשאל רבנו האם אפשר לומר תהלים בלילה דהרי אין לומדים מקרא בלילה. [עיי' שער הציון סי' רל"ח מדברי חז"ל]

והשיב "הסטיפלר" היה אומר תהלים בקבלת קהל בין איש לאיש שהיו מגיעים אליו בלילה, ואמר הרי זה לא איסור, וללמוד אני לא יכול אז לכה"פ אני יאמר תהלים. ורבנו שליט"א אמר הצעה למי שאומר תהלים בלילה. "שיאמר עם פרש"י ואז נחשב כתורה שבע"פ. [עיי' ברכ"י א"ח סי' רל"ח].

ורבנו עצמו ג"כ אומר לפעמים תהלים בלילה. **שינה יחידי** | אמר רבנו: מרן החזון איש הקפיד לא לישון יחידי בחדר, אפילו שהסטיפלר היה גר באותו בית, בכל זאת מיד דאג שישנו איתו בחורים, והי' תקופה שהג"ר שלמה ברמן ישן אצלו, וכן יבלחט"א הג"ר מאיר צבי ברגמן שליט"א. ועיי' אילת השחר שבת קנא, ב דכ' בשעה"צ סי' רל"ט ס"ק י"ז פסק דאם חדרו פתוח לחדר שיש שם עוד אנשים אין חשש, ואם דלוק נר בחדר סומכים רבים על מה שאמרו בברכות דף מ"ג ב' אבוקה כשנים, וסוברים שמועיל גם לזה והחזון"א חשש ולא רצה לסמוך על הסברות להקל.

ונראה דבאשה אין חשש כלל שתישן יחידית דלילית גורם לטומאה שאינו שייך באשה.

א"ה, וראה בקו' אליבא דהלכתא ל"ט עמ' ע"א שכ' בזה, המ"ב סי' רל"ט מק"י כ' אמרו חז"ל הישן בבית יחידי והינינו בלילה אוחזו לילית מסתימת דברי המ"ב משמע שאפי' אם יש אור בחדרו ל"מ לזה וכן החזון"א היה מחמיר על כך. אך יש שהקילו באם יש אור בחדר בשו"ע הרב הלכות שמירת הגוף והנפש בקו"א סק"ד כ' דע"פ הירושלמי משמע שרק בבית אפל הקפידו וכ"כ הא"א מבוטשאטט דע"י נר חשיב כשיש עמו ב' אנשים וכן בכה"ח ועוד פוסקים מקילים בזה. ובארחות רבנו ח"א עמ' צ"ח דהסטיפלר היה מיקל בזה, ושמעתי גם בשם מרן הגרא"ל שטיינמן שליט"א מנכדו ידויד הרב

א"ש שטיינמן שליט"א שמיקל בזה, ובצירוף שבמאירי בשבת קנ"א כ' אסור לישון בבית יחידי וכן בכל שהוא מביא עצמו לידי נסיון לא פחד אסור והכל לפי טבעו, ומ"מ אם יאירע לו כן יחזק את עצמו בבטחון בשם ויתעסק בכל לבו בדברי תורה, על דרך מה שאמרו במס' ברכות כל הקורא את שמע על מטתו כאלו אוחו חרב פיפות כדו שגא' רוממות קל בגרונו וחרב פיפות בידם עכ"ל משמע מדבריו שכל הענין הוא משום הפחד בלילה, ואם יש אור א"כ הוא לא מפחד וצ"ל לפי"ז שהאוחרתו לילית היינו מחמת הפחד שהוא מפחד בלילה, ולא שבצעם השניה ביחידי סתם גורם לכך].

ברכת המפיל | הקם באמצע הלילה על דעת שלא לחזור לישן ואח"כ נמלך לחזור לישן מסתבר שלא מברך עוד פעם ברכת המפיל (עיי' ח"י אדם כלל ח' סעיף ו' לענין ברכת המעביר שינה שאם קם באמצע הלילה על דעת שלא לישן עוד ובירך ואח"כ תקפה עליו שינה א"צ לחזור ולברך) ועל שינת חצי שעה מברכים המפיל.

נזכר שלא התפלל | בשו"ע (סי' רל"ט סעיף א') איתא ואין אוכלים ושותים ולא מדברים אחר ק"ש שעל מטתו וכו', ועיי' משנה ברורה (ס"ק ד') ואם תאב לשתות או לדבר איוזה ענין נחוץ נראה שמותר אך יחזור ויקרא פרשת שמע, אכן אם כבר אמר ברכת המפיל יזהר בזה כי יפסיק בין הברכה לשינה.

והנה מי שבירך המפיל ונזכר שלא התפלל מעריב, נראה שצריך להתפלל אע"פ שמפסיק בין המפיל לשינה, ואשה שנזכרה שלא התפללה צ"ע אם תפסיק (שהרי איתא במשנה ברורה סי' ק"ו ס"ק ד' שהנשים לא קיבלו על עצמם להתפלל ערבית ורובן אין מתפללין).

בנוסח חתימת ברכת המפיל צ"ב למה חותמין בא"י המאיר לעולם כולו בכבודו, ולא מעין הפתיחה בא"י המפיל חבלי שינה.

ברכת המפיל | מטיח משמיה דהחזון"א שאמר שמי שבירך המפיל ועשה צרכיו אינו יכול לברך אשר יצר דהוי הפסק בין הברכה לשינה. (ועיי' דינים והנהגות פ"ח סי' ח')

אמר רבנו כשאומר המפיל ולא נרדם עד עלות השחר צריך להשתדל לישון, אפי' שלא נרדם כמה שעות, ומה"ט מצד המשנ"ב (סי' רל"ט סק"ב) לומר את הפסוקי דרחמי קודם המפיל, וחזונו שיש להקפיד על סמיכות המפיל לשינה.

הגר"ח והגרי"ז לא בירכו אף פעם המפיל, מחשש שמא לא ירדם. והפעם היחידי שבירך הגרי"ז המפיל הוא ביימו האחרון, ואז כבר לא קם. [על החזון"א מספרים שפעם מצאוהו שוכב על הארץ לפני מטתו, ואמר שתמיד משער שישאר לו כח עד שיגיע למטתו ועתה טעה בחישוב ונפל לפני המטה].

רבנו שליט"א העיד על עצמו שרוב פעמים כשמברך המפיל אינו נרדם, ואז קשה מאד, לפי שצריך להשתדל לישן עד הבוקר, וללמוד בדבור אסור משום הפסק, ואף ברהורו י"ל דאסור, לפי שברכת התורה של היום שעבר היא עד שמברך המפיל. והמשנ"ב (שם סק"ז) כתב שאפשר להרהר בד"ת, ואפשר דלא ס"ל כהגר"א שעל הרהור בד"ת צריך לברך.

ברכת הגומל | פ"א נשאל רבנו בא' שבאו כמעט להרגו האם עליו לומר ברכת הגומל?

ואמר רבנו שאם יכול לצאת ברכת הגומל מבן אדם אחר שחזר מטיסה מחו"ל וכדו' עדיף, כיון שאלו שבאו להורגו היו בעלי בחירה ויתכן שהם היו חוזרים בהם ברגע האחרון.

ניהיה בסגול | רבנו נוהג לברך שהכל ניהיה בדבריו בסגול. [עיי' מג"א סי' ר"ד סק"י, ובמעשה רב או' ע"ו. ובחיי אדם כלל מ"ט ס"א. ועיי' מג"א סי' קס"ז סק"ח ובשו"ע הגר"ז סי' ר"ד ס"ח ובהגהות חת"ס שם שנהגו לומר בקמץ].

כשבא אורח לאכול פת עכו"ם | איתא בשו"ע אר"ח ס' קס"ח ה' אם בעה"ב נזהר מפת עכו"ם וישראל אורח שאינו נזהר בכך מיסב עמו על השולחן כיון דמצוה מוטלת על בעה"ב לבצוע ולהוציא את האחרים בברכותו כדי שיבצע בעין יפה יבצע מן היפה של פת עכו"ם, וכיון שהותר לבצוע הותר להמשיך לאכול פת עכו"ם כל הסעודה ומפ'

המשנ"ב מפני כבוד האורח עיי' שם.

ומפי הגרא"ל שטיינמן שליט"א שמענו שהכוונה שכיון שנתון לאורח מפת עכו"ם אם הוא עצמו לא יאכל ממנו יש בזה פגיעה באורח שבעה"ב לא אוכל ממנו שאינו כשר כ"כ ורק האורח שהוא כביכול נחתו בדרגה יכול לאכול ממנו. (לקט הלכות הגר"א דינר)

בדין נמלך בברכת המוציא כשיש פת בביתו | מעשה במשפחה שקנו מנות פלאפל לפי מנין הנפשות שבבית, וחשבו מראש שכל אחד מבני המשפחה יאכל מנה אחת, אמנם כשישבו לאכול אחד מבני המשפחה לא היה, ובניתים נשארה מנתו באמצע, ולבסוף שהגיע אותו אחד אמר שאינו רוצה לאכול פלאפל, ונתנו את מנתו לאחד מבני השפחה שכבר סעד מלכתחילה עם כולם.

ויל"ע אם אותו אחד שקיבל את מנת חבריו צריך לברך שוב ברכת המוציא אף שכבר בירך מלכתחילה, שהרי מתחילה מנה זו לא עמדה לבוא אליו ולא בירך עליה.

והנה במ"ב (סי' קע"ד סק"ח) כתב בשם הט"ו דאם קנה לעצמו לחם אחד ואחר שגמר לאכול נתאוה לאכול עוד לחם, ושלח לקנות לו עוד לחם, כשבא לאכול החלם שקנה בפעם השניה, צריך לחזור ולברך המוציא, ואין לחם זה נפטר בברכת המוציא הראשונה, אבל אם היה לו בבית לחם והוא חתך פרנסה אחד כדי לאוכלה, ואחר שגמרה רוצה לאכול עוד פרוסה, א"צ לחזור ולברך על הפרוסה השניה, כיון שחתך ולברך על הפרוסה השניה, כיון דאף שחתך בראשונה רק פרוסה אחת אין הוא נמלך משאר הלחם שבביתו דפעמים שאדם חושב מתחילה שמספיק לו פרוסה אחת ולבסוף רואה שאין נספיק לו ולוקח עוד לחם, משא"כ באופן שקנה רק לחם אחד מעשיו מוכיחים שאין דעתו אלא ללחם זה ואינו רוצה עוד לחם, דאם היה רוצה עוד לחם זה היה קונה מתחילה יותר, וממה שלא קנה מוכח שאינו רוצה עוד לחם והוא נמלך, ולכן כשרוצה שוב לאכול עוד צריך לברך שוב המוציא ואינו נפטר ברכה הראשונה.

ומעתה יל"ע במעשה הנ"ל דהפלאפל היה כבר בבית אבל כל א' חשב שאינו שלו ולא עמד לבוא אליו, האם נידון כנמלך וצריך לברך שוב או דסוף סוף הפלאפל היה בבית ושוב א"צ לברך דנפטר בברכות הראשונה. ופסק מרן הגרא"ל והגר"ג דאין צריך לחזור ולברך, דכיון שהפלאפל היה בבית, ושייך שיהיו שינויים כמה רוצה לאכול, אין כאן נמלך, ואינו דומה ללחם שנמצא בחנות, דעליו אין כוונת ברכה כלל. (שלמי תודה אילת השחר או' ז)

ברכה בעמידה באמצע השיעור | פ"א שמעו ברקים ורעמים באמצע השיעור והבחורים בירכו בישיבה את הברכות ואח"כ שאלו את רבנו ואמר שהמקור לעמוד זה מסידוטר יעבץ והיה משמע שבתוך שיעור שזה גורם לביטול תורה יכולים לברך בישיבה. (רשימות הרה"ג ר' סיני פ' שליט"א)

בקביעות סעודה | שאלוהו האם מברכים ברכת המזון על בורקס היכא שקבעו ע"ז את האורחת צהרים ואמר שאינו יודע מה זה. ואחר שהסבירו למה מה זה. הורה שיברכו ע"ז ברכת המזון. (שם)

*

בעת שרבנו מברך ברכה דרכו להגביה את קולו באמירת שם ה'. (שם)

*

בעת שקורא ק"ש מניח אצבעו בתוך הסידור לעורר הכונה. (שם)

טנא מלא ברכה

להרה"ג ר' משה סחייק שליט"א

לרגל הוצאת הקונטרס 'מוזקנים אתבונן' ר"ה ויוה"כ ליקוטים והדרכות ממרן רבנו שליט"א יזכו ה' בהגלות תורה ולהאדירה

לפרטים להשגת הקונטרס בטל 0504156909

ישיבת תורה בתפארתה

הישיבה הוקמה ע"י מרן רבנו שליט"א בחודש טבת תשע"ד, והעמיד בראשה את הגאון ר' יעקב סטפנסקי שליט"א. והמשיגה הגו"צ ר' נח פאלי שליט"א עם שאר רבני הישיבה שליט"א. בניהולו של איש אמונו הרב יעקב וירזבינסקי שליט"א וזכתה בס"ד להיות לאבן פינה לבני הישיבות המצוינים שבארץ ישראל.

שיחת הפתיחה של רבנו בהיכל הישיבה באשדוד טבת תשע"ד

אתם זוכים היום לעשות דבר שמקוים להקב"ה שיהיה לנצח. זהו מקום תורה, שילמדו בו תורה בקדושתה ובטהרתה, בלי שום עקמומיות. לדאבונינו יש מקומות שזה קצת סוטה מהדרך האמיתית שהקב"ה רוצה. אתם זוכים להיות בונים מקום "תורה בתפארתה", זה אושר גדול שאדם יכול לזכות כל זמן שהוא חי, אחרי זה אי אפשר לזכות, ואתם זוכים לזה.

יהי רצון מהקב"ה שתזכו כמו שמשנה רבינו אמר: יהי רצון שתשרה שכונה במעשה ידיכם. תזכו לאור הגנוז שאין כל מלאך ובריה יכול לזכות לזה, ותזכו להיות מאושרים. תלמדו ברצון חזק לעבוד את הקב"ה, ותזכו לדברים שאף אחד לא יכול לראות, כמו שאומרים חז"ל... כל הנביאים לא נתנבאו אלא למשיא בתו לתלמיד חכם וכו', אבל תלמיד חכם עצמו עין לא ראתה אלקים וזולתך יעשה למחכה לו, ואתם זוכים לזה. ותזכו לכל טוב ברוחניות ובגשמיות, אתם וכל בני ביתכם וכל משפחתכם, ותהיו מאושרים כל החיים - חיי עולם הזה וחיי עולם הבא, ותזכו לכל טוב סלה.

היום הזה האתם זוכים, כל החיים תהיו מאושרים מהיום הזה. הקב"ה יעזור שזכה כולנו לביאת המשיח ולחיי העולם הבא, ויקוים הפסוק יראה אל אלקים בציון, ונזכה לחיי נצח ונצחים, ולמה שכתוב עין לא ראתה אלקים וזולתך יעשה למחכה לו.

ולאחר מכן אמר רבינו לתלמידים היקרים הערה אחת בפרק ארבעה אבות שסוקן בו: הגמ' אומרת בב"ק דף ב' ע"ב מאי שנא גבי אדם דכתיב כי יגח ומאי שנא גבי בהמה דכתיב כי יגוף, אדם דאית ליה מזלא כתיב כי יגח, בהמה דלית לה מזלא כתיב כי יגוף, ומלתא אגב אורחיה קמ"ל דמועד לאדם הוי מועד לבהמה ומועד לבהמה לא הוי מועד לאדם. ומפרש רש"י דאית ליה מזלא שיש לו דעת לשמור את גופו. ובשבת דף ג"ג א' פירש דמזלא היינו מלאך. כי לכל נברא יש מלאך, והמלאך של האדם לא נותן לו להינזק. ובשיטה מביא אדם שיש לו מזל שמציל אותו הוא בורח, וצ"ב איך מה הפשט דמחמת זה אית הבהמה אפשר להזיק, אבל האדם בורח. וצ"ב איך מה הפשט דמחמת זה מועד לבהמה לא הוי מועד לאדם ומועד לאדם הוי מועד לבהמה, הרי המכה שמכה לבהמה זה אותו הדבר כמו אדם, רק שהבהמה אין לה שכל לברוח, והאדם יש לו שכל לברוח, ממילא אם הוא הזיק אדם שיש לו שכל לברוח, אנו אומרים שהוא מועד להזיק גם לבהמה שאין לה שכל לברוח, ולמה זה תלוי אם יכול לברוח. בשלמא אם היה חילוק בחזק המכה שהיה צריך מכה פחות ממה שלאדם, היה שייך לומר שהמכה שנותן לבהמה לא מועיל לעשותו מועד לאדם, כי לאדם צריך לתת מכה יותר חזקה, אבל אם זה שלא יכול להזיק לאדם זה בגלל שהוא בורח, מה זה שייך לענין מועד לבהמה לא הוי מועד לאדם, הרי אותה המכה שנותן לבהמה מועיל גם לאדם, רק שהאדם בורח, מפני שיש לו שכל, איך למה זה סיבה שנאמר דמועד לאדם הוי מועד לבהמה ומועד לבהמה לא הוי מועד לאדם, הרי מועד לבהמה צריך להיות ג"כ מועד לאדם, ואף שהאדם יכול לברוח, אבל כשהוא לא בורח זה אותו הדבר? וכאן הרי מדברים שכן הזיק, זאת אומרת שלא ברח, ואם לא ברח, מה יועיל מה שיכול לברוח, וממילא למה לא יועיל מה שהוא מועד לבהמה.

ולסיום אמר: לא צריך להאריך, אי"ה הרבנים יגידו את השיעורים ואתם תעלו ותעלו מאד מאד, אתם יכולים להיות גדולים בתורה ויראה, רק אם תשימו לב לכל דבר מה שלומדים, לא לרוץ על זה כמו חותה על חולים, רק לך דבר להבין. והקב"ה יעזור לכם שתעלו ותזכו כולכם להיות גדולי תלמידי חכמים אמן סלה.

מעמד הסיום

ביום ראשון ז"ך ניסן תשע"ד התקיים מעמד מפואר ומרגש של סיום מסכת ב"ק ע"י תלמידי הישיבה בהשתתפות כל רבני הישיבה"ק, ואלה הדברים שאמר שם רבנו: יש בעולם דברים גשמיים ודברים רוחניים, ובדברים גשמיים לא שייך שכן אדם יעשה בשביל השני. למשל אחד יגיד אתן לך כסף ותאכל בשבילי, או תישן בשבילי, כל הדברים הגשמיים לא שייך שאחד יעשה בשביל השני, אלא כל אחד צריך לאכול, והוא צריך בעצמו לישון, וכך כל הדברים האלה שכן אדם צריך. אבל ברוחניות מצוינו כן דברים שאחד יכול לעשות בשביל השני, אך לא הכל, למשל אחד לא יכול להגיד לחבירו תניח תפילין בשבילי, אני יתן לך חצי מהכסף כמה עולה זוג תפילין כך וכך, תניח תפילין בשבילי ואני יתן לך חצי אשתתף במצוה, זה שום דבר! אבל יש דבר שכן שייך, בתורה, כתוב שייך הסכם יששכר וחבולון, שאחד יכול לתמוך בזה שלומד תורה, ויקבל שכר כמו זה שלומד.

אמנם זה רק ברוחניות! זאת אומרת שהקשר שיש בין אדם לחבירו, קשור יותר ברוחניות ממה שבגשמיות, בגשמיות לא שייך בשום אופן, שאדם יאכל בשביל השני, יהי נחשב שהוא אכל.. אבל ברוחניות כן, אחד יכול ללמוד בשביל השני.

אי"כ צריך לדעת שרוחניות זה דבר כזה ששייך כן מאדם לחבירו, וגם זה מוגבל לא הכל, למשל תפילין לא מועיל, אבל דברים כאלו כמו לימוד התורה, היות שכל העולם נברא רק בשביל תורה, זה עיקר החיים, אז על העיקר,

התורה עושה שיהי קל להגיע, לא יהיה כל כך קשה, וכל אחד יזכה לדבר זה, אחרת מה יעשה בן אדם שלא יודע כל כך ללמוד, לכן צריך לעשות שיהי לו אפשרות להשתתף.

וגם סיום בנוי על סמך זה, האיך שייך להשתתף בסיום, האם הוא גמור, הרי הוא לא למד, הנה גומרים עכשיו מסכתא בבא קמא, האם האנשים כולם שנמצאים כאן, באולם גמרו מסכת בבא קמא? לא, אלא שבתורה שייך להצטרף גם מי שלא למד.

אם כן צריך לדעת איך להעריך רוחניות במדה אחרת לגמרי מגשמיות, יש דברים שבכלל אי אפשר להשוות, ורוחניות זה דבר אחר לגמרי מאשר גשמיות, כי עיקר התכלית זה הרוחניות. ואמנם אי אפשר בלי גשמיות, בלי שיאכל בלי שישתה בלי שיעשה פעולה מעשית אי אפשר, ממילא מוכרחים לעשות גם את זה, אבל התכלית הוא "רוחניות", זה הדבר היחיד שחשוב אצל הקב"ה, וכל מה שאדם עולה ברוחניות, נחשב אצל הקב"ה.

ומה שלא מועיל אם הניח תפילין בשביל השני, הגם שזה רוחניות, אבל זה קשור עם גשמיות קצת, אבל דברים כאלה שהם רק רוחניות, כן אפשר לעשות כל אחד בשביל השני, כל מה שהדבר ברוחניות יותר, הוא רחוק מגשמיות, ויש קשר. ממילא צריכים לדעת, כאן בסיום על אף שלא כולם סיימו, יש כאן ברוך השם הרבה אנשים ולא כולם סיימו בבא קמא, אבל זה נחשב, למה? כי ברוחניות צריך להיות קשר חזק מאד אחד עם השני, וזה עושה נחת רוח להקב"ה בעיקר מהבריאה. ועליו ללמוד מזה לכל דבר עד כמה להעריך את הדברים הרוחניים.

ונזכה שכל הבחורים שלמדו בבא קמא, אי"ה ילמדו עוד מסכתות ועוד עד שיהיו תלמידי חכמים, והולכי שיהיו בקיאים בש"ס. הקב"ה יעזור שיע"ז כל עם ישראל יתרומם למדרגה גדולה, עד שיזכו לגאולה האמיתית במהרה בימינו אמן סלה.

דברי רבנו ב"ר דר"ח אלול תשע"ד

בליל בד"ר"ח אלול בא רבינו לחנוך את משכנה החדש של ישיבת "תורה בתפארתה" בעיר אלעד יצ"ו, ונשא את הדברים דלהלן: אנחנו עומדים כבר בחודש אלול, ידוע שחודש אלול זה זמן שצריך כבר לחשוב על ימים נוראים, בורות הקודמים היו עושים חיזוק גדול בחודש אלול, ובירות האחרונים נחלש, אבל בכל זאת משהו הרי צריך לעשות להתחזק. והעיקר מה שאדם צריך להתחזק, "אין לך דבר יותר גדול מלימוד התורה", לימוד התורה אין דבר יותר גדול מזה. בורות האחרונים, מצד אחד יש ישיבות, יש מקומות תורה, אבל בכל זאת צריך חיזוק. ואנחנו מקוים שהאלול הזה יתן לנו כח לעמוד, להתחזק בתורה, ולהוסיף תורה.

וברוך השם הוסיפו מקום תורה, הקב"ה יעזור בזכות זה נזכה באמת שיהיה שנה טובה, אם יהיה הגאולה השלימה עוד יותר טוב, אבל עכ"פ נראה להתחזק הרבה בלימוד התורה, ביאת שמים, בתפילה, ונקוה שכאן גם כן המקום הזה ישמש תועלת גדולה לעליה גדולה ברוחניות, כל הבחורים יעלו מאוד ויתעלו, וילמדו בחשק, בודאי לא לעשות יותר מהכוחות אבל כמה ששייך ללמוד. וזה ישיפע על כל העולם, כתוב בגמרא כשאדם עושה מצוה מכריע את כל העולם לךף זכות, ממילא כן זה מקום חדש מצד אחד.. ונקוה שיתרבה כבוד שמים ולימוד התורה כאן, ועי"ז נזכה לעלות את כל כלל ישראל בכל מקום שהוא, נזכה ליראת שמים, ונזכה עי"ז לשנה טובה, כתיבה וחתימה טובה.

בימי החנוכה תשע"ה הגיע רבנו שוב לישיבה ואמר

מה אני צריך להגיד לכם שאתם לא יודעים כמוני, רק אומר דבר אחד. כתוב שאדם הראשון אכל מעץ הדעת, ולכן נגזר לכל הדורות לא טוב, בשביל חטא "אחד" שחטאו אדם וחווה שאכלו מעץ הדעת.

והנה הגוף של אדם הראשון ברא הקב"ה מכל העולם [כמבואר בסנהדרין דף ל"ח ע"ב], הראש כתוב [ברמב"ם....] שנברא ממקום המזבח, ושאר האיברים ממקומות אחרים בעולם. וממילא כשחטא בעץ הדעת היות וכל האברים נהנו מהחטא, לכן עכשיו הגוף שנברא מכל העולם, כל העולם צריך להיות תיקון לחטא.

ומקום המזבח אין מה להוסיף שם תיקון, אבל מקומות אחרים עשה הקב"ה שכל אלה שהיו שייכים לחטא יתקנו. ומהו התיקון, ללמוד תורה, לעשות חסד, לקיים מצוות.

יש תרי"ג מצוות שהקב"ה זיכה אותנו, כמו שכתוב רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך "הרבה" להם תורה ומצוות, יש הרבה תורה ומצוות. ולהבדיל בני נח יש להם רק קצת מצוות, ואם חושבים שזה טוב, אדרבה זה לא טוב כל כך, כי יש להם רק שבע מצוות, וגם העיקר זה רק לא תעשה, לא לרצוח לא לגנוב, ועוד כאלה דברים, אבל לנו הקב"ה העניק חסד שיש לנו במה לתקן. וכתוב בחז"ל שכל מקום שגזר אדם הראשון שיהיה ישוב נעשה ישוב, וזה התיקון שיש למקום על החטא של אז, ובמה מתקנים, בתורה, מצוות, חסד. וברוך השם כלל ישראל מקיימים את זה, ולהבדיל אומות העולם אין בהם תורה ולא חסד, יש להם רק תאות, כל תאות העולם הזה, אבל לנו הקב"ה העניק חסד שאנחנו יכולים לתקן את המקום, שבו היה קצת שייכות לחטא, כל חלק של העולם השתתף בדבר שהקב"ה אמר לא לעשות, במה שאמר לא לאכול מעץ הדעת. וכל מקום שלומדים תורה ומקיימים מצוות, זה תיקון. ואנחנו מקוים שהמקום כאן כלל ישראל משתדלים לעשות בו תיקון, לקיים תורה ומצוות. ובפרט שיש כאן ב"ה ישיבות, זה תיקון.

הקב"ה יעזור שבזכות זה כל היהודים ובגמאיים כאן יזכו באמת לתורה, לבני חיי ומוזני, ויזכו לכל טוב ברוחניות ובגשמיות אמן סלה.